

Závěrečná zpráva ze studijního pobytu na Tbilisi Ivane Javakhishvili State University (TSU)

Jarní semestr, 2020

Martin Jech, Filozofická fakulta UK

Kontakt: JechMartin@centrum.cz

V této závěrečné zprávě bych rád shrnul své (nejen) studijní zkušenosti ze studijního pobytu na TSU v jarním semestru v roce 2020. Na úvod je třeba upozornit, že se jednalo o období epidemie Covid-19, v souvislosti s níž byly přijímány (v Gruzii obzvláště restriktivní) opatření, které celé studium a související záležitosti od prvního až do posledního týdne výrazně ovlivnily, resp. narušily. Určitá část zkušeností tak pravděpodobně není zobecnitelná i pro budoucí výjezdy.

Jarní semestr zpravidla trvá od začátku března až do poloviny července. Ještě před začátkem semestru se setkají společně všichni studenti na univerzitě, kde se mají jednak možnost navzájem seznámit a zejména se pak i poznat s vyučujícími (zpravidla vedoucími kateder), kteří jim na tomto setkání představují předměty. Ve společenských či humanitních oborech je nabídka předmětů v angličtině v tuto chvíli opravdu veliká, řádově až několik desítek předmětů dotýkajících se např. politologie, ekonomie, etnografie, psychologie či jazyků – zejména gruzínštiny a ruštiny. Zvláště gruzínština je pak pro zahraniční studenty oblíbeným předmětem, který si zapisuje zhruba polovina studentů. Bohužel v mém případě bylo toto setkání prvním, ale zároveň i posledním setkáním s vyučujícími na univerzitě, „zbytek“ semestru se uskutečnil už jen online na Skypu, Zoomu a přes e-maily. Nejprve se v souvislosti s koronavirovými opatřeními posunul začátek semestru na polovinu března, poté se posunul konec semestru o týden na 23.7. Samotný „zápis“ předmětů probíhá spíše neformálně, je tu možnost reagovat na nabídky předmětů zpravidla e-mailem vyučujícímu a zároveň je možné vzít své rozhodnutí účastnit se předmětu během několika týdnů zpět. Osobně jsem si vybral mimo gruzínštiny ještě *Etnografii Gruzie*, což mi přišlo mimořádně zajímavé. Výuka na TSU je obecně na velmi vysoké úrovni, zakončení se liší předmět od předmětu, často se mimo závěrečné „zkoušky“ dělají tzv. *midtermy* (např. v podobě napsání textu či eseje) a bere se v potaz i účast. Každá položka tak hraje roli v závěrečném hodnocení předmětů roli podle procent (např. závěrečná zkouška: 40 %, *midtermy*: 30 %, účast: 10 % a aktivita – např. v podobě prezentace: 20 %). To se samozřejmě liší předmět od předmětu. Např. gruzínština žádné zakončení v podobě zkoušky vůbec ani neměla. Co se týče ubytování, tak je zde na základě mezi-univerzitní smlouvy mezi UK a TSU možnost bydlet bezplatně v TSU Dormitory, které je na okraji Tbilisi, do centra tak trvá cesta nejméně půl hodiny. Úroveň bydlení je (přínejmenším na gruzínské poměry) nadstandardní, jedná se o středně velké pokoje pro dva s vlastní koupelnou a balkónem. Osobně jsem měl pokoj většinu času sám pro sebe, kolej nebyla plně obsazena. Je zde možnost sportovního vyžití, příroda okolo je hezká, jen je všude okolo velké množství volně pobíhajících psů (jen v Tbilisi se odhaduje jejich počet na 20-40 tisíc), tak je dobré si dávat pozor na ty psi, kteří nepůsobí přátelsky. Poznají, kdo je místní a kdo nikoliv.

Jako výměnný student jsem měl na základě meziuniverzitní smlouvy nárok na školné ve výši 250 lari měsíčně (asi 2000 Kč). Kvůli školnému je třeba zřídit si bankovní účet u banky TBC, což je záležitost tak na půl hodiny a cena je 5 lari (40 Kč), měsíční poplatek 2 lari (16 Kč), výběry či ostatní služby jsou už zdarma. Po obdržení posledního stipendia je potřeba bankomat uzavřít. K založení bankovního účtu je třeba cestovní pas (k samotné cestě do Gruzie stačí občanský průkaz), bez něhož je nemožné jej otevřít (napoprvé jsem to zkoušel a nevyšlo to). Cestovní pas je také nezbytný pro získání SIM karty. Doporučena mi byla společnost MagtiCom, kde se ceny volání v rámci Gruzie pohybují v řádu (desítek) tetri za minutu, do zahraničí okolo 1 lari za minutu, nejmenší měsíční balíček dat (1 GB) stojí 5 lari (40 Kč). I když se může zdát, že ceny jsou velice nízké (zejména za služby, dopravu, MHD – v Tbilisi 0,5 lari za 90 min. jízdy), tak ze své zkušenosti musím říci, že naopak ceny za potraviny se od těch českých v průměru neliší. Ceny v restauracích přinejmenším v Tbilisi také nejsou výrazně odlišné od těch českých. To je důvod, proč mám za to, že z 250 lari nelze vyžít. Ačkoliv bych řekl, že jsem se stravoval spíše skromněji a vařil si nejčastěji sám v kuchyňce v TSU Dorm, tak 250 lari mi stačilo v průměru tak na maximálně 2-3 týdny, a to jen na potraviny a nápoje. Je tak vhodné před cestou s tímto počítat a nespolehat se (na rozdíl od Erasmus studentů, kteří mají násobně vyšší stipendium) na školné. Platba kartou je možná na většině míst zejména v Tbilisi, i když vždy je vhodné mít u sebe i hotovost.

Co se týče dopravy, tak po Gruzii se nejčastěji jezdí klasickými mašrutkami, tj. minibusy zhruba pro 16 osob. S nimi je možné se dostat téměř kamkoliv. TSU je schopna zajistit dovoz na letiště a z letiště, příp. na autobusové a vlakové nádraží, a to vlastním autem s řidičem. Této možnosti jsem osobně využil až při zpáteční cestě na autobusové nádraží. Jinak do Gruzie je nejsnazší a nejrychlejší (a také nejlevnější) letecké spojení z Prahy do Kutaisi, které se ale podle všeho až do roku 2021 neobnoví kvůli restriktivním opatřením ze strany gruzínské vlády v souvislosti s Covid-19, která kromě národního dopravce Georgian Airways většinu ostatních leteckých společností „vyšachovala ze hry.“

Závěrem bych jen rád řekl, že Gruzie je opravdu krásná země, a to z hlediska přírodních krás, lidí, kultury. Je to země klidná a bezpečná (v Tbilisi se podle místních není třeba obávat v žádnou denní ani noční hodinu) a je možné se spolehnout i na maximální vstřícnost (nejen) místních, kteří si turistů nesmírně váží a obecně vnímají jako svou službu jim nabídnout jen to nejlepší. Čechy mají obecně rádi, jen pro zajímavost je Václav Havel u nich dosud „národní celebritou“, jemuž bylo v roce 2011 dokonce uděleno nejvyšší gruzínské vyznamenání, a vystavěna socha v Tbilisi. Domluvit se dá kromě gruzínštiny u „starších“ generací rusky, u „mladších“ generací pak v angličtině, což platí zejména v Tbilisi.